LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR *SWEDBANK P&C INSURANCE AS* GINČO NAGRINĖJIMO

2026-02-09 Nr. 429-37
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) interesams atstovaujančios Y. Y. (toliau – pareiškėjo atstovė) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Swedbank P&C Insurance AS,* veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2024 m. liepos 17 d. tarp draudiko ir pareiškėjo buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis Nr. (duomenys neskelbtini), identifikacinis Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – draudimo sutartis), kuria draudiko parengtų Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. v0424[1] (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo 2024 m. rugpjūčio 15 d. iki 2025 m. rugpjūčio 14 d. buvo apdraustas butas ir namų turtas, esantys adresu: (duomenys neskelbtini).

Pareiškėjas 2025 m. liepos 16 d. pateikė pranešimą apie 2025 m. birželio 20 d. apdraustam butui padarytą žalą (toliau – Įvykis). Įvykio aprašyme nurodyta: „Pranešu, adresu (duomenys neskelbtini) pastebėtos sušlapusios lubos, prašau informuokite apie tolimesnius veiksmus.“

Pažymėtina, kad pareiškėjas dėl buto užliejimo įvykių į draudiką anksčiau jau buvo kreipęsis tris kartus[2].

Ginčui aktualaus Įvykio žalos byloje 2025 m. liepos 17 d. buvo atlikta turto apžiūra, užfiksuoti turto pažeidimai ir surašytas apžiūros aktas. Per apžiūrą buvo nustatyta, jog pažeistos virtuvės ir svetainės lubos (permirkusi, išsigaubusi gipso kartono plokštė). Remdamasis surinkta informacija, draudikas padarė išvadą, kad virtuvės-svetainės lubos buvo užlietos trečią kartą, įvykių priežastys kartojasi ir yra susijusios su aukščiau esančios terasos sujungto stogo nesandarumu. Apžiūros akte pažymėta, jog po ankstesniojo įvykio remonto darbai neatlikti. Atitinkamai draudikas, įvertinęs visą žalos bylos administravimo medžiagą, nusprendė Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką tik už tuos lubų defektus, už kuriuos nebuvo sumokėta ankstesnėje žalos byloje. Apie šį sprendimą pareiškėjas buvo informuotas pareiškėjo atstovės el. paštu 2025 m. rugpjūčio 13 d. Draudiko partneris atliko džiovinimo darbus bute, už juos draudikas tiesiogiai partneriui sumokėjo 465,33 Eur.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko apskaičiuota draudimo išmoka, todėl pareiškėjo atstovė draudikui pateikė pretenziją. Pretenzijoje nurodyta, kad draudiko sprendimas priimtas remiantis argumentu, kad žalą sukėlė bendrojo naudojimo objektas – tariamai nesandari terasa-stogas. Pretenzijoje nurodoma, kad šis teiginys tiesiogiai prieštarauja draudiko partnerės UAB „Smart claims“ dar 2025 m. liepos 31 d. pateiktai namo administratorės UAB „Mano Būstas“ (toliau – namo administratorius) informacijai, kad „Viršuje esanti terasa yra privati nuosavybė“. Pareiškėjo atstovė reikalavo draudiko nustatyti tikrąją žalos priežastį, pagrįsti, kuo remdamasis draudikas nustatė, jog virš pareiškėjo buto esanti terasa yra bendrojo naudojimo objektas, perskaičiuoti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo turtui padarytą žalą.

2025 m. rugpjūčio 29 d. draudikas pareiškėjo atstovei pateikė atsakymą į pretenziją. Draudikas dar kartą paaiškino, kad draudiko partnerės UAB „Smart claims“ 2025 m. liepos 17 d.

---

[1] Galioja nuo 2024 m. balandžio 11 d.

[2] Pareiškėjas su draudiku pirmą Gyventojų turto draudimo sutartį sudarė 2022 m. rugpjūčio 31 d. Vėliau sutartiniai santykiai su pareiškėju buvo tęsiami toliau, draudimo sutartys buvo sudaromos naujiems draudimo laikotarpiams.

apžiūra parodė, kad dauguma virtuvės-svetainės lubų defektų sutampa su anksčiau nustatytais pažeidimais, už kuriuos pareiškėjui jau buvo išmokėta kompensacija. Kadangi remonto darbai nebuvo atlikti, faktinė patalpų būklė nuo ankstesnių įvykių nepasikeitė. Pagal Taisykles, draudikas kompensuoja tik naujai kilusią žalą, todėl šiuo atveju draudimo išmoka išmokėta tik už papildomai nustatytą gipso kartono sluoksnio pažeidimą. Pakartotinas lubų perdažymas ar kiti darbai negali būti finansuojami iš naujo, nes už juos jau buvo atlyginta ankstesnėse žalų bylose. Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė sprendimo dėl apskaičiuotos mokėtinos draudimo išmokos nekeisiantis.

Draudikas pažymėjo, kad pagal Lietuvos teisės aktus terasa virš pareiškėjo buto, atliekanti stogo funkciją, laikytina bendrojo naudojimo objektu, už kurio priežiūrą ir remontą atsako visi pastato bendraturčiai arba jų paskirtas administratorius. Tai patvirtina Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymas, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) nuostatos ir kasacinio teismo praktika[3], kurioje aiškiai nurodyta, kad plokščiojo stogo ir ant jo įrengtų terasų konstrukcijos yra bendroji dalinė nuosavybė, net jei terasa naudojasi tik dalis savininkų.

Draudiko teigimu, namo administratoriaus teiginiai, kad terasa yra privačios nuosavybės objektas, nėra pagrįsti dokumentais. Kol kas vandens prasiskverbimo pro namo konstrukcijas priežastis nėra galutinai nustatyta, planuojamas patalpų savininkų balsavimas dėl ekspertizės, tam reikės ardyti terasos dangą. Draudikas neturi pareigos spręsti bendrojo naudojimo objektų teisinio statuso ar trečiųjų asmenų atsakomybės klausimų – jo pareiga pagal draudimo sutartį apsiriboja konkrečios žalos apdraustam turtui atlyginimu, todėl šie klausimai nėra tiesiogiai susiję su tarp pareiškėjo ir draudiko kilusiu ginču.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu, todėl pareiškėjo atstovė kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama išnagrinėti kilusį ginčą. Pareiškėjo atstovė draudikui kėlė reikalavimą atlikti tyrimą, nustatyti žalos atsiradimo priežastį ir perskaičiuoti draudimo išmoką, atlyginančią visą dėl Įvykio pareiškėjo turtui padarytą žalą.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Jame draudikas pakartojo atsakyme į pareiškėjo pretenziją išdėstytus argumentus ir aplinkybes bei prašė pareiškėjo reikalavimą laikyti nepagrįstu. Draudiko nuomone, jo pateikti paaiškinimai, ekspertinė nuomonė ir kiti žalos bylos dokumentai rodo, kad draudikas tinkamai vykdė savo pareigas pagal su pareiškėju sudarytą draudimo sutartį ir pagrįstai nustatė, jog nėra pagrindo pakartotinai mokėti draudimo išmoką už jau atlygintą buto defektų remontą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu (toliau – Ginčų nagrinėjimo taisyklės), vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos, atlyginančios dėl Įvykio pareiškėjo turtui padarytą žalą, pagrįstumo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina nustatyti, ar draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmokos dydį, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis: 1) pagristai į remonto sąmatą neįtraukė virtuvės-svetainės lubų dažymo darbų; 2) tinkamai atliko Įvykio tyrimą.

1) Dėl draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos dydžio

CK 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims

[3] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2024 m. vasario 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-3-403/2024.

laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį). CK 6.38 straipsnyje įtvirtinti prievolių vykdymo principai įpareigoja sutarties šalis savo prievoles vykdyti sąžiningai, tinkamai, pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nėra – vadovaujantis protingumo kriterijais. Be to, kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

Šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose[4].

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį[5]. Taigi draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu (CK 6.987 straipsnis)[6].

Vertinant Įvykio požymius draudimo sutarties sąlygų kontekste, pažymėtina, kad draudimo sutartyje nurodyta, jog butas ir jame esantis kilnojamasis turtas buvo apdrausti „visų rizikų draudimo" variantu. Taisyklių skyriuje „Ką apima ši draudimo apsauga?" numatyta, kad, draudimo objektą apdraudus „visų rizikų draudimo" variantu, draudžiamuoju įvykiu pripažįstama apdraustam turtui padaryta žala nuo bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurių draudimo objektas buvo sugadintas, sunaikintas ar kurio netekta dėl vagystės įsilaužus ar apiplėšimo. Taisyklių skyriuje „Statinių ir namų turto draudimas" įtvirtinta, kad statiniai apdrausti atkūrimo verte.

Nagrinėjamu atveju šalys iš esmės nesiginčija dėl Įvykio pripažinimo draudžiamuoju, tačiau pareiškėjas (jo atstovė) nesutinka su draudiko apskaičiuotu draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjo turtui padarytą žalą, dydžiu.

Pažymėtina, kad, pagal kasacinio teismo praktiką, kai ginčas yra susijęs su atlygintinos žalos dydžiu ir nėra susijęs nei su atsisakymu mokėti draudimo išmoką, nei su draudimo išmokos sumažinimo atvejais, nagrinėjant ginčą taikytina bendroji įrodinėjimo naštos taisyklė – šalys turi įrodyti tas aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti[7].

Vadovaujantis nurodyta kasacinio teismo praktika, taip pat Ginčų nagrinėjimo taisyklių 44 punktu, kuriame nustatyta, kad vartojimo ginčai nagrinėjami laikantis rungimosi principo, darytina išvada, kad pareiškėjas šiuo atveju turi įrodyti, kad draudiko apskaičiuota išmoka turtui atkurti yra nepagrįsta, nepakankama tam, kad būtų atlyginti pareiškėjo patirti nuostoliai. Draudikas, atvirkščiai, turi pagrįsti, kad jo atlikti skaičiavimai, kuriais jis vadovavosi priimdamas sprendimą dėl draudimo išmokos, yra teisingi, o nustatytas galutinis atlygintinos žalos dydis atitinka visiško nuostolių atlyginimo principą.

Pareiškėjo atstovės teigimu, draudikas privalo atlyginti visą virtuvės-svetainės luboms padarytą žalą, nemažinant draudimo išmokos. Pareiškėjo atstovės teigimu, draudikas žalos dydį įvertino neobjektyviai, be to, klaidinančiai teigia, kad ankstesnių žalų metu skirtos išmokos nebuvo panaudotos remontui. Naujas užliejimas akivaizdžiai padarė naują žalą konstrukcijoms (reikalingas gipso kartono keitimas), o ne tik apdailai.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalis įpareigoja draudiką tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas.

Nagrinėjamu atveju žala padaryta statiniui. Kaip minėta, Taisyklių skyriuje „Statinių ir namų turto draudimas" nurodyta: „Statinio draudimo vertė yra atkūrimo vertė, t. y. Statinio buvusios būklės atkūrimas, kad jis atliktų savo buvusias funkcijas ir būtų tokios kokybės, kokios jis buvo iki Draudžiamojo įvykio."

---

[4] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.
[5] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.
[6] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.
[7] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018 ir kt.

Kaip minėta, draudikas iki ginčui aktualaus Įvykio administravo tris pareiškėjo turtui dėl užliejimo padarytų žalų įvykius: 1) žalos byloje Nr. TU115459 – užlietas visas butas (lubos, sienos, grindys svetainėje, miegamajame, koridoriuje), draudikas pareiškėjui išmokėjo 9 611,87 Eur draudimo išmoką; 2) žalos byloje Nr. TU129179 – per liūtį apgadintos virtuvės-svetainės lubos, sienos ir grindys, draudikas pareiškėjui išmokėjo 2 056,95 Eur draudimo išmoką, papildomai 628,68 Eur draudiko partneriui už patalpų džiovinimą; 3) žalos byloje Nr. TU142799 – užlietos vonios kambario lubos, draudikas pareiškėjui išmokėjo 483,24 Eur draudimo išmoką, papildomai už džiovinimą partneriui sumokėjo 247,53 Eur. Draudikas atkreipė dėmesį, kad draudiko atstovas, vykdydamas sugadinto turto apžiūrą žalos byloje Nr. TU142799, papildomai užfiksavo, jog lubos virtuvės-svetainės patalpoje po ankstesnio įvykio (žalos byloje Nr. TU129179) nebuvo suremontuotos. Draudikas Lietuvos bankui pateikė 2025 m. gegužės 5 d. Turto apžiūros aktą, kuriame prie įvykio aprašymo, be kita ko, nurodyta: „Ankstesnė žala kitoje vietoje". Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjo atstovė minėtą turto apžiūros aktą patvirtino savo parašu.

Taigi, draudikas dėl ginčui aktualaus Įvykio pareiškėjo turtui padarytą žalą apskaičiavo įvertinęs tai, kad dėl ankstesnio įvykio žalos byloje Nr. TU129179 draudikas pareiškėjui jau išmokėjo draudimo išmoką už tos pačios patalpos lubų remontą (perdažymą), tačiau turto remontas atliktas nebuvo. Dėl Įvykio sugadinti dažytini patalpos paviršiai yra tie patys, kaip ir žalos byloje Nr. TU129179, papildoma žala padaryta tik gipso kartono sluoksniui virtuvės-svetainės - lubose. Atsižvelgdamas į tai, draudikas į sąmatą neįtraukė lubų dažymo darbų (įskaitant pagalbinius darbus, reikalingus lubų perdažymui) ir atitinkamai apskaičiavo 454,20 Eur draudimo išmoką už dalinį lubų remontą (gipso kartono keitimą).

Draudikas, siekdamas pagrįsti savo sprendimą, Lietuvos bankui pateikė UAB „Smart claims" 2025 m. rugpjūčio 10 d. Ekspertinę nuomonę dėl nuostolio priežasties Nr. TU146869 (toliau – Ekspertinė nuomonė), kurioje konstatuota: „Objektas yra užliejamas nebe pirmą kartą. Anksčiau turėtose žalose Nr. TU115459 (2023.12.21) ir Nr. TU129179 (2024.08.29) buvo aplietos tos pačios svetainės lubos, buvo paskaičiuota ir atlyginta už jų perdažymą, bei visus pagalbinius darbus."

Taip pat Ekspertinėje nuomonėje nurodoma: „2025.06.20 Apžiūros metu fiksuota, kad lubų remontas nėra darytas. Tai aiškiai identifikuojama sulyginus defektų foto nuotraukas. Todėl I. Dzedulionis, objektą apžiūrintis jau 3 kartą, apžiūros akte - svetainės lubų žalos fiksavime, perdažymo poreikio dėl pasikartojimo jau nebefiksavo, akte užfiksuotas tik dalies gipso kartono keitimo poreikis <…>. Remiantis disponuojama informacija, UAB SMART CLAIMS sąmatininkė Audronė Sukackienė į nuostolio sumą dėl 3 įvykio įtraukė tik dalinį lubų remontą – gipso kartono keitimą, 576,84 EUR sumai. Įvertinus nusidėvėjimą (2,64 EUR) ir išskaitą 120 EUR, apskaičiuota draudimo išmoka: 454.20 EUR."

Ekspertinėje nuomonėje daroma išvada, kad patalpos lubos yra užliejamos trečią kartą, įvykių priežastys kartojasi (su aukščiau esančia terasa sutapdinto stogo nesandarumas), ginčui aktualaus Įvykio žalos vertinime yra įtrauktas tik dalies pažeisto gipso kartono keitimas, nes perdažymo ir papildomi darbai jau buvo atlyginti ankstesnėje žalos byloje, tačiau šie darbai nebuvo atlikti (ankstesnė žala faktiškai nepašalinta).

Papildomai draudikas pateikė virtuvės-svetainės patalpos luboms įvykio žalos byloje Nr. TU129179 ir ginčui aktualaus Įvykio žalos byloje padarytų žalos nuotraukų palyginimą. Nuotraukų palyginime matyti, kad abiejų žalų bylų nuotraukose pažeidimas yra toje pačioje lubų vietoje – šalia sienos krašto, virš virtuvės zonos, orientuotas panašiu kampu. Pažeidimo forma ir plotas vizualiai identiški: ovalios pailgos dėmės kontūras sutampa. Ginčui aktualaus Įvykio žalos nuotraukoje matomas gipso kartono pažeidimas. Taigi, įvertinus pateiktus duomenis, darytina išvada, kad nuotraukose užfiksuotas lubų dažų pažeidimas yra tas pats, todėl sutiktina su draudiko nurodoma aplinkybe, kad papildoma žala dėl Įvykio atsirado tik lubų gipso kartonui.

Nors pareiškėjo atstovė laikosi pozicijos, kad draudikas privalo atlyginti visą virtuvės-svetainės luboms padarytą žalą, draudimo išmokos nemažinant, nes naujas užliejimas akivaizdžiai padarė naują žalą konstrukcijoms, atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėjo atstovė kreipimesi į Lietuvos banką iš esmės neneigia, jog po ankstesnio įvykio patalpos lubų remontas nebuvo atliktas.

Pareiškėjo atstovė laikosi pozicijos, kad draudikas žalos priežastį nustatė remdamasis prielaida, kad žalą galimai lėmė prasiskverbęs vanduo per nesandarią terasą, tačiau nepateikė jokių tai patvirtinančių tyrimo išvadų ar defektų akto.

Visų pirma, pažymėtina, kad, draudikas, siekdamas pagrįsti savo sprendimą, pateikė tiek

Ekspertinę nuomonę, tiek Įvykio žalos defektų aktą, tiek ankstesnių žalų bylų defektų aktus, nuotraukas.

Be to, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, taip pat jei eksperto išvada neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių. Eksperto išvada laikoma pagrįsta, jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą[8].

Įvertinus draudiko pasitelktų ekspertų nuomonę bei kitus duomenis, pagrindo nesivadovauti draudiko pateiktomis ekspertinėmis išvadomis nenustatyta. Ekspertiniai duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, išvados neprieštarauja faktiniams duomenims.

Pažymėtina, jog civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema spręstina remiantis tikimybių pusiausvyros principu, t. y. faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjo atstovė nei pretenzijoje draudikui, nei kreipimesi į Lietuvos banką nesirėmė jokiais objektyviais įrodymais, patvirtinančiais faktą, kad draudikas draudimo išmoką, atlyginančią tik lubų gipso kartono keitimo išlaidas, apskaičiavo nepagrįstai.

Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, įvertinus ginčo šalių pateiktus duomenis, darytina išvada, kad draudiko sprendimas atlyginti tik virtuvės-svetainės lubų gipso kartono keitimo išlaidas ir neatlyginti lubų perdažymo išlaidų laikytinas pagrįstu ir atitinkančiu kompensacinę draudimo išmokos esmę bei draudiko prisiimtos atsakomybės pagal draudimo sutartį ribas, t. y. atitinka Taisyklių skyriuje „Statinių ir namų turto draudimas" įtvirtintą sutarties šalių susitarimą: „Statinio draudimo vertė yra atkūrimo vertė, t. y. Statinio buvusios būklės atkūrimas, kad jis atliktų savo buvusias funkcijas ir būtų tokios kokybės, kokios jis buvo iki Draudžiamojo įvykio."

2) Dėl draudiko atlikto Įvykio tyrimo tinkamumo

Kaip minėta, pareiškėjo atstovė, nesutikdama su draudiko apskaičiuota draudimo išmoka ir Ekspertinėje nuomonėje nurodyta galima žalos priežastimi, kėlė reikalavimą įpareigoti draudiką atlikti papildomą tyrimą ir nustatyti konkrečią žalos turtui atsiradimo priežastį.

Pareiškėjo atstovė teigė, kad draudikas, nenustatęs tikslaus vandens pratekėjimo šaltinio, negali objektyviai įvertinti padarytos žalos dydžio. Pareiškėjo atstovė kreipimesi rėmėsi namo administratoriaus teikta informacija, kad virš pareiškėjo buto esanti terasa-stogas yra privati nuosavybė, o draudikas, užuot nustatęs už žalą atsakingą asmenį, teigia, kad terasa-stogas yra bendrojo naudojimo objektas, todėl atsakomybė už sukeltą žalą turėtų tekti namo administratoriui.

Draudikas pabrėžė, kad pagal draudimo sutartį draudikas atlygina žalą, tačiau neturi pareigos atlikti tyrimų ar spręsti klausimų, susijusių su trečiųjų asmenų atsakomybe ar bendrojo naudojimo objektų priežiūra.

Viena vertus, Draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalis nurodo, kad „Draudikas privalo tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas".

Antra vertus, nenustatyta aplinkybių, paneigiančių, kad draudikas, siekdamas išsiaiškinti, ar Įvykis yra draudžiamasis, ir įvertinti pareiškėjo Butui padaryto nuostolio dydį, atliko išsamų Įvykio tyrimą. Atvirkščiai – iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad draudikas bendradarbiavo ir aiškinosi Įvykio priežastis su namo administratoriumi, vyko į Įvykio vietą, atliko apžiūrą, užfiksavo padarytus pažeidimus, kreipėsi dėl Ekspertinės nuomonės, nustatė ir apskaičiavo nuostolius. Draudikas, įvertinęs visas aplinkybes, Įvykį pripažino draudžiamuoju.

Lietuvos banko nuomone, draudiko pateikti išsamūs paaiškinimai, ekspertų nuomonė dėl Įvykio priežasties, apžiūros aktai ir kitų Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma bei sutarties šalių sutartos draudimo apsaugos sąlygos pagrindžia, kad draudikas dėjo reikiamas pastangas

[8] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

tinkamai įgyvendinti įstatyme nustatytas pareigas tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir mokėtinos draudimo išmokos dydžiui nustatyti.

Kaip minėta, šiuo atveju draudikas ginčijamą sprendimą dėl mokėtinos draudimo išmokos, atlyginančios dėl Įvykio kilusią žalą, pagrindė apdrausto buto apžiūros duomenimis, ankstesnių įvykių medžiaga ir specialistų išvadomis, kokie yra Įvykio nulemti padariniai ir kuri žala yra ankstesnių įvykių pasekmė. Manytina, kad draudiko surinkti duomenys buvo pakankami jo sprendimui dėl mokėtinos draudimo išmokos dydžio pagrįsti. Sutiktina su draudiku, kad draudiko pareigos draudėjui apsiriboja draudimo sutartimi, t. y., nustačius draudikui kylančios prievolės apimtį, jam nekyla pareiga nustatyti trečiųjų asmenų, kurie kitais teisiniais pagrindais turėtų pareigą atlyginti draudėjo patirtą žalą.

Atsižvelgiant į ginčo byloje nustatytas aplinkybes bei vertinant byloje esančių įrodymų visumą, konstatuotina, kad pareiškėjo atstovės reikalavimas perskaičiuoti draudimo išmoką, atlyginančią dėl Įvykio pareiškėjo buto virtuvės-svetainės patalpos luboms padarytą žalą, laikytinas nepagrįstu ir atmestinas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (arba) teiginį[9].

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis

[9] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.